

Előfizetési ár:

Egész évre	6 K.
Fél évre	2 K.
Negyed évre	1 K.
Egyes szám	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondsze-
des milliméter soronkint
10 fillérrel, táblázatos és
garmond betűnél kisebb
betűfaj szedés másfélze-
res egységárral számítá-
tik. — Az egész oldal négy
hasáb széles.

Előfizetőknél az álláske-
reslet és kínálat rovata
rövid közlésekre díjtala-
nul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czimén Budapest, V.,
Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szét-
küldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő»
szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz.
A lap után netalán származó jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordít-
tatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

- A csemetekerti munkálatokról. (—y —y).
Egyszerű csíráztatási mód. (Puksa Endre.)
A szalonkaidényről. (Gy. Gy. K.)
Gazdasági tanácsadó: Méhészetéről. (Csörgő Venczel.) — A gyü-
mölcsfák sortávolsága.
Különfélék: Országos Méhészeti Zsebnaptár 1912. évre. — Bizto-
sítás. — Időjelzés.
Hivatalos közlemények: A vadászati alkalmazottak felesketése
és nyilvántartása ügyében. — Rétek okszerű művelése tárgyá-
ban.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Tárca. Tibald Muka esete (M. Koró Benő.)

A csemetekerti munkálatokról.

Lapunk olvasóinak egy és más csemetekerti dolog
iránt fölkelhető érdeklődését időszerűnek vélem a fent
kitett cím alatt még továbbra is felszínen tartani; sőt
meggyőződéseim, hogy altisztjeink gyakorlati irányú
ismeretszerzésének tárgyai közt a csemetekerti munká-
latok kiváltképpen olyanok, hogy azokat sohasem lehet
elegendő mértékben fejtegetni, nem lehet azokat elég
gyakran szóba hozni, annál is inkább nem, mert hazánk-
nak erdőgazdasági viszonyai igen változatosak lévén, a
munkálatok módjára és természetére nézve a törekvő
gyakorlat itt is, ott is helyes eredményeket tud a mi
tanulságunkra felmutatni.

E czélt óhajtom cikkem keretében én is szolgálni;
előbb azonban igen tisztelt Kolozs kollégámnak lapunk
előző számaiban megjelent ugyanezen című közlemé-
nyére, illetve ennek bekezdő soraira volna rövid észre-
vételem, előre kijelentvén, hogy a mint magam a leg-
nagyobb érdeklődéssel olvasom ismeretterjesztő közle-
ményét, úgy arról is meg vagyok győződve, hogy lapunk
olvasói közt egy se lesz, a kinek figyelmét a közlemény
tanulságai le ne kötötték volna.

Én csak a bekezdő sorok nagyon általánosított ki-
jelentései ellen akarom az egy évtized előtti *mult* idöket
megvédelmezni, rövidesen rámutatva arra, hogy nem egy
nagybirtokot ismerünk, a hol már vágható és közel
vágható korú, vagy a hol erőteljes középkorú erdőségek
ma elő bizonyosságai a multakban végzett szakszerű erdő-

felújítások sikereinek; lapozgattam sok évtized előtt irt
régí utasításoknak, előirányzatoknak és törzskönyveknek
ma már szakadozó lapjait, a melyek az erdők felújítá-
sára, csemeték nevelésére, a fanemek elegyítésére vonat-
kozólag tartalmaztak az erdészeti személyzethez szóló
kioktató rendelkezéseket. A hol ezek nyitott lelkekre
találtak (mert csak a fül oda nem lett volna elég), ott
a régi időkben is, meg azóta is sikerrel szorgoskodtak
erdészeink az «erdőművelési munkálatoknak a gyakor-
latban való szakszerű helyes fogantatása» körül és
cselekszik ma is, meg fogják a jövőben is. Viszont azon-
ban az emberi gyarlóságoknak, a kényszeredett munká-
kodásnak és egyéb egyéni fogyatékoságoknak a multból
származó tanujelei visznek magukkal a jelenből is bün-
jeleket a jövőbe s az erdőművelési feladatok közül nem
egy helyen bukkanunk a legnagyobb közönnyel türt
eredménytelenségre még ma is; úgy, hogy minden tö-
lünk kitelhető módon közremunkáljunk az újkori erdő-
gazdaság életszervét képező erdőművelés helyes irány-
elveinek megvalósításán.

Nagy építmény ez; és sokféle az alkotó része. Min-
denikünk segíthet rajta emelni: ki egy darab, ki egy
sor téglával s mi egymással. . .

Ezúttal a csemetekerti fenyőmagvetésnek a görgény-
szentimrei erdőőri szakiskolánál alkalmazott módját ki-
vánom az alábbiakban lapunk olvasóinak röviden el-
mondani.

A kereken 15 kat. hold terjedelmű csemetekert a
tanulók gyakorlati oktatásán kívül arra szolgál, hogy
az erdőőri szakiskolának keves mennyiségű (mintegy
15,000 darab) különféle fajú csemeteszükségletén felül
idegen erdőbirtokosoknak a földművelésügyi kormány
által fásítási célokra kiosztandó csemetekészleteket ne-
veljen. Minthogy azonban talaja igen kötött agyag, a
kopárságok fásítására olyannyira keresett akác-csemeték
nevelésére a legkevésbé alkalmas és inkább másféle
lombfanemeknek, kiváltképpen a *tölgy-fajoknak*, meg a
fenyőfélék közül inkább a fekete és erdei fenyőnek való;
mert az apró magcsemetéjű lúczfélék a vizállásosabb
foltokon hamar kipusztulnak, a felfagyás ellen alig véd-
hetők meg, s nyáron a lötetű tesz bennök igen nagy
károkat.

1. kép.

Jelenlegi csemetekészleteinkből a folyó tavasszal kiadásra kerülő fenyők közül a kétéves feketefenyő mutatja a legszebb fejlődést, s ez volt a negyedholdas táblák közt a legmintaszerűbb. Sikerét egyéb tényező között az alkalmazott vetésmód megfelelő és czélszerű voltának tulajdonítom.

A mint már említém, csemetekertünk talaja tavasszal a fenyőfélékkel megkezdődő vetés idején túlságos kötöttségénél fogva legtöbbször olyan szivajkós, rögös, hogy felszínén finomabb munkára való lazább földréteget előállítani lehetetlen.

Az ilyen talajon még a tolokás magvető horonynyomója is felmondja a szolgálatot, nem is szólva a

kapával, vagy más efféle szerszámmal való sorvágásról, melynek legnagyobb hátránya az, hogy a magot lehetetlen egyenletesen takarni. A kötött göröngyös agyagföld máskülönbén sem alkalmas a takarásra, s e helyett rostált komposzt földet használunk. Azért tehát, hogy a talaj megmunkálásától némileg függetlenítsük a vetés munkáját, a következőképen járunk el.

A lehető legegyszerűsebbre gereblyézett táblát 40 cm-es közökkel egyméteres szélességű ágyakra osztjuk, a melyek végig futnak a táblán. 28 ily ágy fér el egy negyed holdon. A vetést hosszmenti sorokban végezzük (l. 1. kép); így a csemeték kezelése is könnyebb és a tábla is tetszetősebb képet mutat. A magot a tolokás magvetővel, de nem annak léczével nyomott horonyba, hanem deszkából készített rájának a közeibe a föld színére szórjuk. A 2 méter hosszú, 12 cm. széles és 1 cm. vastagságú öt szál deszkát egymástól 10 cm-es közökben párhuzamosan fektetve, a két végükre egyméteres léczdarabot szegezünk s ez a «vető ráma» (lásd 2. kép). Ilyen vetőrámat lehetőleg annyit készítünk, hogy ne csak egy, hanem két-három ágyat végig tudjunk rakni velük.

A zsinór mellett egyenes vonalban elhelyezett ráma közeit a tolokás magvetővel egy ember is igen gyorsan bevetheti és nyomában megfelelő számú munkás végzi a takarást. És főleg ez a munka az, a mely miatt a rámakat alkalmazzuk. A mint ugyanis a magvető a rámról lekerül és átmege a következőre, a kosarakban előkészített takaróföldet rászórjuk a ráma, egy

TÁRCZA.

Tibald Muki esete.

Tibald Muki egyszer berugott. Tibald Muki ezt máskor is megtehegte volna, mert lenn Erdélyben a vén Tibaldnak olyan zuhogva öntötte a nyolczszáz holdas birtok a pénzt, mint a megeresztett zsilib a vizet. Az ökörcsorda meg a czimereknek akkora mennyiségét produkálta, hogy Nagymagyarországnak aligha lesz olyan miniszterelnöke, a ki az arra rászolgált sör-, bőr-, enyv- és egyéb gyárosoknak több czimert tudna osztogatni. Mukinak ezenképen lett volna mit aprítgatni a pezsgőbe, de a fiatalember csódamód tökéletlen volt az aprítgatásban. Majdnem gyámoltalan volt. Pedig szép szál termete, jó karban tartott férfias arcza, a miniszteriumban elfoglalt fogalmazói állása szinte arra képesítették, hogy daliásan igyék, mint egy szerelmes huszárhadnagy, elállítsa a lányok és asszonyok lélegzetét, s virtuskodjon. hódítson, zúzzon, törjön és muzsikáltassa magát, mint egy kicsapongó antik isten.

Ehhez a sokféle tudományhoz bizony keveset értett Tibald Muki. Pontosan, mint a müncheni óra, végezte a maga szürke foglalatosságait. Bejárogatott a hivatalába fogalmazni, aztán hóban, fagyban megsétáltatta rugalmas, egészséges formáját a Dunaparton, elkalandozván a víz felett csendes fényű szemeivel. Olykor

lopva, bátortalanul egy-egy női kalap alá surrant a tekintete, vagy szívdobogva kapta fel fejét, ha egy illatos női tünemény meleg parfümjé rezegtette meg az orrczimpáit. Úgy tett, mint a tisztásra verődött szarvasbika, ha az erdei levegőt a gyilkos puszkapor szaga profanizálta: szimatolt, a magasba emelte pompás fejét, aztán huss! visszacsörtetett az ágbogas sűrűségbe.

Ilyenkor a gyermekes félelem riasztotta meg. Nem mert. Nem volt bátorsága szembenézni a sűrűségben — fátyol alatt — lappangó ellenséggel. Félte, hogy ha össze-tűz, összezsapódik a szeme egy ilyen rávillanó női tekintettel, azt ő nagyon, nagyon megsínyli, elveszti a nyugalmát, összeroppan, összeomlik, mint egy megvert gyámoltalan gyermek. Azt pedig meg nem tette volna Krözusnak egy takarékkönyvéért se, hogy utána menjen annak a nőnek, szemtelenül, vagy alázatosan, hogy a korzógladiátorok szokásaként megszólítsa, vagy egy kiveret, de hűséges kutya csendes nyöszörgésével reménytelenül kövesse. Inkább száműzte magát; az utóbbi időkben már csak az Országház melletti rakparton járta a néma versenyt a Duna habjaival. De itt is azon kapta rajta magát, hogy hosszan, szinte szomorúan kíséri a tekintetével az arra vetődő magános nőket. Elhatározta, hogy szakít a külvilággal.

Bolondos ötletének támogatóul jött éppen valami bonyolult kataszteri tanulmány, a mibe hivatali főlebbvalójának egy kicsit megkábult a feje.

léczdarabbal végig simítjuk s a lekerülő fölös földet átszórjuk az ezalatt szintén már bevetett következő rámára. A lesimitott rámát felszedjük s átrakjuk a szomszédos bevetendő ágyra. Mihelyt az egész ágyat bevetettük, betakartuk s a rámákat elszedtük, a takaró földszalagot végig hengerejük. A milyen egyszerű az egész munka, olyan jó előnyei vannak.

A tolókás magvetővel, a pontosan szabályozható magmennyiséget 10 cm. széles pásztában a lehető legegyszerűbb szórással vetjük; ezt a mag minőségéhez szabott és a deszka vastagságával mérhető magasan vagy vastagon betakarjuk. Nem szólva a még ezután következő nélkülözhetetlen lehengereletről, csak a két előbbeni munkára mint olyanra akarok rámutatni, a mely a magvetés két sarkalatos tételének és követelményeinek teljes mértékben megfelel. Ezek t. i. az *egyenletes szórás és a megfelelő takarás*.

A lúczfenyőre a vetés után mindjárt rárakjuk a léczrácsos árnyalókat, míg a fekete és erdei fenyő el van ezek nélkül. Mihelyt a 13—14-ik napon a takaró föld repedezni, itt-ott a szikleveleket süvegformára összefogó magburok előbujni kezd, beállítjuk a madárkergető gyekeket, a ki e mellett gyomlálgatva, a lótetűfogó fazekakat és a lótetűmeneteket vizsgálgatva őrzi a vetéseket.

Befejezésül — egy kis statisztikai ismertetőül — közlöm a feketefenyő vetésének munkaköltségét: Az egy negyedholdas tábla felásása gereblyézéssel együtt belekerült 22 napszámba 30 korona értékben; az ágyakra való osztás, a vetés, takarás és a takaró föld odaszállít-

2. kép.

tása hengereléssel 20 napszámba 24 korona értékben. Felhasználtatott 50 kg. feketefenyőmag a 3 K 10 f = 155 K. Az összes költség tehát 209 K volt. Az év őszén 1·9 millió egyéves csemetét számláltunk a táblán s így 1000 darabnak a *telepítési* költsége 11 fillérbe került.

A 28 ágyban volt négy sorjával 112 sor, egyenként 37·5 m. hosszúságú, összesen 4200 folyóméter bevetett pászta, a melyen folyóméterenként 10 cm. szélesség mellett 450 csemete találtatott. Ez a sűrűség szükséges volt arra, hogy a csemeték az első év veszedelmeit kiállhassák, s az itteni rendkívül nagymérvű felfagyástól ne szenvedjenek. Második évükben a negyedrésze kioltottak s az 543,000 darab kétéves csemetekészlet

— Kedves öcsém, — szólott Tibaldnak, — vedd csak a kezedbe ezt a bábeli históriát. Ebből csak te tudsz kiokoskodni. Tiszta a fejed, nélküled blamáljuk magunkat.

Tibald készségesen hozzálátott a tanulmányhoz.

Ha néha a kemény munkában megtorpanva éjfél felé forró, szédülő homlokát az ablakhoz szorította és fáradt szemével lekalandozott a főváros gázfényes alsó utcáira, kívülről nézve olyan lehetett, mint egy bebörtönzött herceg, a kinek mulnak az évei, puha arczát ellepi az őszítő szakáll s lelke, mely a fényt, az életet, az asszonyi tekintet melegét esdi, elrevesedik a börtöne levegőjében.

Egyszer arra ébredt, hogy beteg. Mozdulatlanul feküdt ágyában, mint egy ezeréves mumia. A nemes vad kiállott. Azt hitte, öreg lett, nagyon öreg, ki elszámkodta a fiatalságát meddön, csókok, puha asszonyi kézszorítások nélkül. Az arcza belesápadt a szenvedésbe. Várt, várt, egyszer aztán, mikor súlyos fájdalommal nehezedett rá az a hiedelem, hogy komolyan, végzetesen beteg, hazautazott az apjához.

*

Az öreg Tibald lógó bajuszú, joviális úr volt. Edzett, mint egy hullámpaskolta sziklatömb a tenger közepén.

— Nyápicz ember, — mordult rá olykor tréfásan

a fiára, — hozatok neked egy üvegalitkát, mint a milyennel a gróji sajtot földik le. Ott nem esik bántódásod.

Az öreg nem egyszer legyámoltalanozta a fiát. Nem volt inyére ez a semmiféle betegség. Egy darabig türte, de egy nap aztán kirukkolt:

— Elég volt, fiam. Itt a csizma, húzd fel, beállsz ispánnak. Kimégy az őszi szántásokhoz. Szagold a göröngy szagát, ha egyébhez nem értesz, de ne gubbassz itt egész nap a zsöllyében. Érted?

Tibald Muki szó nélkül felhúzta a csizmákat. Kiment a szántókra. Haza se jött estig. Másnap szintúgy, aztán harmadnap, negyednap is hátratett kezekkel rótt a sáros barázdákat, néha a szava is megjött, kezdett belekonnyítani a gazdaságba.

Ötödnapp vendégek jöttek; a tófalusi bérlő, a ki hírére vette, hogy az öreg Tibald valami új gazdasági gépeket hozatott. Kíváncsi lévén azok mivoltára, áthajtatott az öreghez, magával hozván a lányát, egy szőke, Pestetjárt bősavú, de szellemes teremtet. Vele majd megtanácskozta, hogy mit érnek a gépek s czélszerű-e bevezetni? Mert a lány szinte akadémikus módra értett az ökonomiához.

Az öreg Tibald örömmel fogadta a szomszédokat.

— Püffögnek már a gépek a tarlón, — mondta büszkén, — megnézheti.

Nyomban ki is hajtatnak a mezőre. Útközben az öreg

*

ma már legnagyobb részében kiültetésre alkalmas szöpen fejlett példányokból áll. —y —y.

Egyszerű csiráztatási mód.

Irta: *Puksa Endre*, m. kir. segéderdőmérnök.

Kisebb, szemes famagvak csiráztatása teljesen megbízható eredménnyel végezhető az alábbi egyszerű eljárás szerint.

Égetett, de nem zománczozott (15—17 cm. átmérőjű) agyagtányérba, illetve *közönséges virágcserepaljba*, melyet előzőleg vízbe helyezünk, hogy falai teljesen átívódjanak, meszes vízben kétszer-háromszor átmosott, lehetőleg aprószemű, nedves homokot teszünk, úgy, hogy a homok a tányért szinig kitöltse. Kissé lenyomkodva a homokot, tetejét elsimitjük. Azután a sima homokfelületen, annak középpontjából kiágazólag kés fokával 10 sugarat vonunk. Az így készített keskeny barázdákba befektetjük egyik lapos oldalukra a csiráztatandó magvakat, egy-egy barázdába 10-et, összesen tehát 100-at, oly mélyen, hogy csak felső lapjuk legyen szabadon. A homok felületét, hogy a magvak 3 oldalról teljesen be legyenek ágyazva a homokba, újból el kell egyengetnünk.

Ezután az előbb leírt csiráztató tányérnál, illetve virágcserepaljnál egy (3—5 cm.-rel) nagyobb átmérőjű virágcserepaljat veszünk, melyet csak félig töltünk meg nedves homokkal s ebbe mintegy belefúrjuk a kisebb

csiráztató tányért, úgy, hogy ez utóbbi alulról is, oldalról is homokkal legyen körülveve.

A csiráztatásnak fennebb leírt módon eszközölt előkészítése után a kisebb virágcserepaljat, illetve a csiráztató tányérkát közönséges zöld üveglappal letakarjuk és a csiráztatót a magvak gyorsabb csirázása érdekében egyenletesen állandó meleg helyre teszszük. Ott a szükséges nedvesség megóvása végett a két tányér közti homokgyűrűt napjában vízzel kell öntöznünk.

*

Az előbb mondottakból is kitetszőleg a csirázás feltételei: a nedvesség, a levegő mérsékelt hozzájárulása, sötétség és meleg e csiráztatási módnál biztosítva vannak, illetve könnyen biztosíthatók.

A nedvességet, illetve a homok állandó nyirkosságát megadja a gondos öntözés. A levegő az érdes és többé-kevésbé hullámos peremű tányérba a ráhelyezett üveglap alatt csak mérsékeltén juthat a magvakhoz s e mellett a homok szabadon szellőzik. A sötétséget már a közönséges üveg zöldes színe is megadja bizonyos mértékben. Abban az esetben, ha ez nem volna elegendő, a csiráztató készülék a szoba egyik sötétebb részében könnyen elhelyezhető. A szükséges, állandóan egyenletes meleg biztosítása sem ütközik nehézségbe.

A csiráztató tányért megtöltő homoknak mézsvízben való átmosása főként a csirázás folyamatának gyorsítása érdekében végzendő. A homokmosás alkalmával ugyanis a méz a homokszemcsékhez tapad, innen a homok nyirkával a magvakhoz is hozzáférközik. Nem

el nem mulasztotta volna, hogy évődve megkérdezze a lánytól:

— A kisasszony ért ezekhez a paraszti dolgokhoz?

— Tavaszra már fel is mondok a gazdatisztemnek, — nevetett a bérő.

Az öreg Tibald hitetlenül rángatott egyet a bajuszán.

— Nohát, az valóságos terno. Csak nekem is volna ilyen lányom. Mert fiam az van. De az bogarászik a réten, a helyett, hogy a munkára ügyelne. Ott van ni, — mutatott a szántó felé, — az a fiam, ni, látják? Ácsorog, mint egy madárijesztő. Észre se vesz... Hát hadd mulasson.

A két öreg leszállott a kocsiról és a tanya felé tartott. A lány kíváncsian kémlelt a szántó felé, a hol a fiatal Tibald alakja nádegyenesen magaslott fel, mint egy pompás virág. A feje fölött egy varjú szárnyalt el, annak lomha repülését követte a tekintetével.

A lányt előfogta a csintalan kíváncsiság. Milyen lehet annak a fiúnak az arcza? Mivel szórakozik itt, ha a szántás untatja?

Leszállott a kocsiról és mosolyogva nekiindult a szántónak. Keskeny cipői kicsuklottak a göröngyökön. Sajgott belé a lába, meg kellett állnia.

Tibald meghallotta a neszt, hátrafordult. Egy darabig merően nézte a lányt. Aztán megindult felé. Közben körülnézett, nem látott senkit. Csak a magános fogat állott az országon.

— Ha nem csalódom, — mondta a lány közelébe érve, mosolyogva, — az eltévedt csipkerózsa.

A lány vidáman nevetett fel erre a fogadtatásra. Szeme csillogva tapadt a fiatal Tibald arczára:

— Oh be sajnálom, hogy nem az vagyok... Hanem ön... ön talán a herceg... a ki álmodozva nézi a lomha varjak szárnyalását.

Tibaldnak megvörösödött halovány arcza. Megállt egy szempillanatig a lélegzete is, a mint az ismeretlen lány hirtelen felbukkant arczát nézte s trillázó halk nevetését hallgatta.

— Herceg? Ön is tévedett! Szürke, sáros csizmájú legény vagyok csak, a ki ügyetlenül kószálok a szántóföldeken a szántógép nyomában. És a parasztok ki nevetnek, a föld meg összesároz. Nem törődöm tehát a paraszttal s nem nézem a földet, hanem a varjakat bámulom.

— Akkor csakugyan herceg, a ki idegen planétára vetődött, — mondta mosolyogva a lány.

— Ez a planéta elég idegen. Hanem, hogy itt kószálok, annak nem én vagyok az oka... Az apám csizmát húzatott velem. Beállított parasztnak. Rossz paraszt vagyok...

— Talán mégsem.

— Kérdezze csak meg az apámat.

Az öregek ekkorra már felbukkantak a gazdasági épületek mögül.

egyéb ezen eljárás tehát, mint a vegyi úton való csiráztatás egy módja, melynél a csirázást gyorsító vegyi hatás gyenge ugyan, de állandó.

A mézvízben való homokmosás másodlagos célja a homoknak az iszaptól, illetve az iszapban könnyen keletkező penésztől leendő megtisztítása.

Hogy az ismertett eljárás megbízhatóságát megállapítsam, ugyanazon lúczyenyőmagból több csiráztatási próbát vettem. Ezek egyik részét az előbb leírt mód szerint, másik részét a nálunk leginkább elterjedt Stainer-féle csiráztatóban csirázattam, vagyis párhuzamos csiráztatásokat végeztem azonos viszonyok mellett, még pedig több ízben.

A csiráztatások eredménye a következő volt:

1. A csirázás az agyagtányérban már az 5., 6. napon megindult, a Stainer-féle csiráztatóban a legtöbbször 1 nappal később.

2. Előbbiben egyenletesebb volt és hamarabb fejlődött be.

3. A csirázás átlagos ideje mindkettőnél egyre-másra 8 nap.

4. A csirázási százalék rendszeren az agyagtányérok magvainál volt jobb.

Mindezekre nem helyezek nagyobb súlyt. Megeshetett és pedig többször is, hogy az agyagtányérba véletlenül frissebb és erőteljesebb magvak kerültek, mint a Stainer-féle csiráztatók agyaglapjaiba, a mi igen könnyen létrehozhatta a látszólagos csekély arányú előnyöket. De ezek figyelembe vétele nélkül is, legalább is

egyenlőnek minősíthetem a csiráztatás eredményét a Stainer-féle csirázató eredményével, s a módszert, mint ilyet, annyival is inkább merem a szaktársak figyelmébe ajánlani, mert utóbbival szemben vannak határozott jó oldalai is. Ezek pedig:

hogy az egyszerű agyagtányérok, illetve közönséges virágserépaljak beszerzése bárkinél is könnyű, — hogy törés esetén, a mi nem egyszer idejéből szorítja ki a csirázatót, gyorsan pótolható, — így a megkezdett csiráztatás kevés fennakadással folytatható és a mi a fő, hogy olcsó.

Ezekkel szemben jelentéktelen hátránya a csiráztatási eljárásnak, hogy a csirázató előkészítése több munkát igényel.

A szalonkaidényről.

Irta: Gyulai Gy. Károly.

A szalonkák tavaszi megjöttje állandó érdeklődés tárgyát képezi. Ez idén is csak úgy, mint rég idők óta, aggódó reménykedéssel várjuk-lessük őket, hogy egyben ki tudja hányszor ismételgessük magunkban azt a kérdést: vajjon milyen is lesz az ideji szalonkahúzás? A kérdésre csak úgy jóslatszerűen, még a legtapasztaltabb ornitológus sem képes kielégítő feleletet adni. Így tehát csupán a multakban megfigyelt egyes észleleteink egybevetéséből, legfőként pedig a tavaszi húzást megelőző év nyarának, őszenek, valamint a tél időjárásának mikéntjéből vonhatunk némi következtetéseket.

Az öreg Tibald már messziről hadonászott, integetett.
— Ni-ni, az én ügyetlen fiókám!

*

A bérlő a gépeket pompásaknak találta. Az öreg Tibald a nagy dicséretnek örvendezve, át is engedett egyet a bérlőnek. Hamarosan megalkudtak, a minek az lett a vége, hogy pompás ebéd csinálódott, a melyre ott marasztaltattak a vendégek is. Az öreg Tibald előállott az ő nehéz, szilaj borával, a miből maga is ritkán kóstolgatott, mert ereklények tartogatta.

Ebéd végeztével a két öreg nagyokat fujva füstből, szuszából, eldicsérgették még egymás termését, lovát, jószágát.

A lány és a fiatal Tibald a nagy pöfékelés elől a másik szobába menekültek. A lány arca kivirágzott, szeme megmélyült s évődve nézett bele olykor a fiatalember szemébe.

Derűs hangja megvillanyozta a levegőt. Tibald esodálkozva figyelte, vele mosolygott, de tartózkodó szűkszavúságából nem tudott kilépni.

Bücsuzásnál, mikor az öregek még egy pillanatra az istállóba is benéztek, a lány megjegyezte:

— Ön a smokingot felcserélte a bőrkabáttal, a lakkcipőjét a csizmával. Tudja-e, mi leányok ilyenkor mire gondolunk? Hogy az a férfi, a ki így begubózodott, mint egy jóllakott, meddő hernyó, az éjszakázás, az ital s a szerelem betege. Így van?

— Sohase szerettem, sohase ittam, egy meddő dologtalan éjszakát se töltöttem el, — felelte csendesen a fiatalember.

— Ejha! — nevetett a lány, — be furcsa szerzet! Ritka példány. Sohasem dorbézolt, sohasem ivott, mint egy szürke könyvelő? Most már értem a gubó-históriát. A moly fél a napvilágtól. Bocsásson meg, hogy kizaklattam a rejtékéből.

Tibald felelni akart. Az öregek akkor már visszaérkeztek, a lány pedig egy könnyű lépéssel fenn termett a bakon és a kezébe vette a gyepelőt. A következő perczben már csak fehér fátolyát látta Tibald az országúti menti akácok között ímelebegni.

*

Egy hét múlva a fiú, apja küldetésében átkocsizott Tófalura a bérlőhöz. A gépek körül akadtt valami megsemmisíteni való. Az öreget nem találta otthon. Kihajtatott a tanyára. Ott a lány fogadta. Tibald előadta jövelele célját. Egy gazdatiszt elvezette a gépekhez, ott megadta neki a kellő felvilágosítást. Aztán Tibald visszaült a kocsiba és szótlánul megemelte a kalapját.

— Kérem, vigyen be a faluba, — szólott a lány a távozni akaró férfihoz.

Tibald udvariasan mutatott helyet neki a könnyű eszében.

Az út egy jórészét szótlánul tették meg. A lánynak

A szalonka tavaszi megjelenésénél csak úgy, mint őszi tovavonulásánál, az időjárás mikéntje kétségtelenül a legdöntőbb tényezők egyike. A szalonka vándormadar, s mint ilyen, utjait az uralkodó szeleknek, tehát az időjárásnak is kénytelen alárendelni. Főként a tél végén uralkodó szelek és viharok azok, a melyek útjait nagyban befolyásolhatják és kényszerítik rövidebb-hosszabb időre terjedő kényszerpihenőket is tartani.

A szalonkák érkezését nem csupán a hátrányos időjárás befolyásolja, hanem fejtörést ad a vadásznak és ornitológusnak egyaránt az a közismert titokzatosság is, a mely a szalonkák életét és azzal együtt vándorútvonalai beosztását bizonyos homályba burkolja. Míg egyéb vándormadarak tavaszi és őszi vándorlásai vonalát átlagos pontossággal meg tudták immár állapítani, addig a szalonkák útvonalának tüzetesebb meghatározása, Rossiten és Helgoland világhírű madárbiológiai állomásain sem sikerült eddigé. Mégis fáradságos megfigyelések eredményeként tudásunk a szalonkák útjairól a multakhoz képest valamivel kimerítőbb, a mennyiben több olyan földrajzi fekvésű pont, a hol a szalonkák tavasz-őszi vándorútvonalukban egy-egy állomást tartanak, valamint téli és nyári tartózkodási helyeik legtöbbször is ma már ismeretes. Mind a mellett, a mit a szalonkák tavaszi érkezésének közelebbi időpontja felől tudunk, sok tekintetben hézagos. Így nevezetesen legtöbbször tapogatózunk abban, hogy mi lehet az oka annak, hogy a szalonkák, eltérőleg egyéb szárnyasoktól, vándorútvonaluk betartásában megbízhatatlanok? A szalonkák kiváló látó-

és tájékozódó képessége megadhatja erre a magyarázatot. Míg ugyanis egyéb fejletlenebb érzékszervekkel bíró vándormadár-félék, hogy el ne tévedjenek, kénytelenek utirányul mindig a folyók völgyeit választani, addig a szalonka bámulatost éles érzékei birtokában, képes röptében sokkalta nagyobb területeket áttekinteni s azok fölött nagyobb látókört nyerni, mint bármely egyéb szárnyas. E táj látóköre teszi lehetővé, hogy vonulásaiban olyan utakat válasszon, a melyeket még hirtelen beálló kritikus időváltozások esetén is betarthat. Egyszóval azokat a vonalakat választja, a melyeket éles érzékeivel éppen legmegfelelőbbeknek talál. Ily módon korántsincs oly igen meghatározott vonalakhoz kötve, mint egyéb vándormadár-féléink.

A vezetőt persze a szalonka sem nélkülözheti; különösen nem az őszi vonulás idején, a midőn fiatalabbjait, a tapasztalatlanok, az idősebbek vezetésére szorulnak. A bölcs természet rendjénél fogva ez már így van megállapítva; ez alól a szalonka sem képezhet kivételt.

A szalonka messzemenő, sőt talán egyéb szárnyasnál is több szülői gondossággal költi, ápolja, eteti, neveli, sőt oktatja fiait. Főleg nem tehető tehát, hogy ifjú nemzedékét éppen a legkritikusabb időszakban, t. i. az őszi vándorút idején teljesen magára hagyják. Viszont a tavaszi érkezésre idősebbé és így tapasztaltabbá vált tavalyi szalonka már elég fejlett érzékű ahhoz, hogy tavaszi húzásokhoz a nagy utakra szülői útbaigazítás nélkül is vállalkozni tudjon.

Enyhe tavaszi estéken látszólag csakis kettésével

egyszer aztán könnyed mosoly jelent meg az ajkán. Szelid iróniával kérdezte:

- Mi ujság a gubóban?
- Élünk csendesen.
- Nem únja ezt a szürke, örökös egyformaságot?
- Szeretnék rajta változtatni, de nem lehet.
- Egy férfi mindent elérhet.
- Hát mit tegyek?

— Istenem... — mondta vontatottan a lány és a levegőbe bámult, — maga tudja a legjobban, mi változtatna a helyzetén. Talán egy kedélyes férfitársaság és egy kis pezsgő.

— Nem értek hozzá, nem iszom, nem is akarok inni.

Hazaérve leszálltak a kocsirol. Tibald megállott a tornász lépcsőin, s ott várta meg a lányt, a míg visszatér. Valami sohasem érzett melegség ömlött el a lelkén, a míg a lány hangját hallgatta.

Esteledett már, a mikor búcsuzkodtak. Mikor Tibald a forró és puha női kéz szorítását érezte, meleg hullám torlódott a fejébe. Hirtelen lehajolt és megcsókolta a lány kezét.

A lánynak elkomolyodott az arca:

— Játék ez, Tibald?

— Az első női kéz, a mely megbabonázott. Meg kellett csókolnom.

A lány a levegőbe nézett. Halkan mondta:

— A remete megszólalt...

— Már nem vagyok remete. Nyugtalan, törni, zúzni akaró keresztes lovag vagyok.

A lány nevetett. Habozva mondta:

— Szeretném látni.

— Mit tegyek? Mi a jutalmam? — kérdezte fojtott hangon a férfi; a lány az ajtóig hátrált. Onnan leszólt Tibaldnak:

— Törjön össze... egy tükröt a marosvári kávéházban és igyék meg öt üveg pezsgőt. Akkor megcsókoltatja a kezemet mégegyszer.

Tibald egy mozdulatot tett a lány felé.

— Hohó, — nevetett a jókedvű, kipirult lány, — majd csak akkor, ha elhozta nekem a tükör összetört darabjait. S ha majd megitta a pezsgőt...

Tibald különös hangulatban hajtotta ki a tófalui udvarházból. Gyávának érezte magát.

Másnap délután ismét beállított Tófalura. Az arca halovány volt, bizonytalan léptekkel ment fel a lépcsőn. A kezében egy fehér batyut tartott. A lány elé érve a batyut letette a földre. A szeme majd lecsukódott, leritt róla a nagy kábultság. Zavarodottan mondta:

— Elhoztam... elhoztam a tüköreserepeket. Én törtem össze a marosvári kávéházban. És... öt üveg pezsgőt ittam...

A haloványság és bágyadtság megszépítette az arcát. Röstelte a gyöngeségét, futni szeretett volna.

Indulni készült, hiába marasztalták. A lány a lép-

találkozunk velük a pagonyok szélén. Ez korántsem jelenti azt, hogy délvidéki utjúból a szalonkák csupán ketteseivel-hármasával vonultak volna északra, addig is, a míg kárpátadriai tájaink erdőségei közé érkezhettek, szerelmeskedni, párosodni, hogy azután folytonos enyvelések közben vonuljanak tovább a távolabb fekvő északi tájakra. A szalonka vonulási iránya egyéb vándorszárnyasfélének is utmutatóul szolgál. Igazolja ezt a szalonkák megjelölte nyomán jelentkező nagyszámú egyéb szárnyasfaj érkezése.

Délről érkező szalonkáinknak csak elenyészően csekély része találja kárpátaljai országunkat megbízható nyári otthonnak. Vajmi kevés ügyet vetnek ők arra, hogy milyen óhajtvá várjuk őket és mennyire kedveljük ittlétüket! Rendszerint rövid ittidőzés után tovább vonulnak északra, a honnan aztán, részben megint csak hazánkon át vonulnak enyhébb éghajlat alá.

Európában legfőként Oroszország és Finnország az a hely, a hova hazánkon s a Balkán államokon át tavasz végével tovább szoktak húzódni.

Oroszország rengeteg erdőségei s az azokat környező buja növényzetű nyirkos, tehát féregdús erdőszegélyek, létköreiknek leginkább kedveznek.

A gyér népességű orosz tájakon vadász sem zaklatja őket oly konokul, mint egyebütt és így szeptember haváig rendszeren ott is tanyáznak.

Tartózkodási vonaluk Oroszországban a Dnyeszter menti erdőségektől kezdve, felhúzódik a legészakibb fekvésű tundra tájakig.

A közelmúlt évek csapadékban szegényebb esztendőiben, hazánk kisebb-nagyobb állóvízei, de még inkább az erdőket is tápláló vizek úgyszólván teljesen kiapadtak; az erdei szalonka, a mely vékony, hosszú csőrénél és csodálatosan éles látásánál fogva egyenesen rá van utalva arra, hogy tápszerét a homályos erdők nyirkos, könnyű talajának féregvilága között keresse, szerfelett megsínylette a szárazabb éveket. Az erdők talaja pár év előtt kökemény volt. Az ideai csapadékdús tél azután megint kedvezett e tekintetben a szalonkák igényeinek; olyan években, a midőn a fergek elegendő tápnedv hiányában kipusztulnak, vagy lejjebb a földbe furódnak oly mélységekig, a melyekbe a hosszú szalonkacsőr sem képes behatolni, a szalonkáknak amúgy is évek óta felpanaszolt csekély száma a szokottnál is csekélyebb szokott lenni. A szárazabb évek tehát kétségtelenül nyomot hagynak a szalonkák számában is.

A normális téli évszakok után, ha a tavasz abnormisan kedvezőtlené nem válik, számíthatunk mindenkor jelentkezésükre. Ha ellenben csapadékbő, enyhe tavasz helyett száraz, zord, szelekkel kellemetlenkedő kikelet szokott beköszönteni, szalonkáinkból nem sokat fogunk látni, miután azok vándorútjaikban olyan tájakat iparkodnak felkeresni, a hol, meleget, nyirkosabb puha erdőtalajt s így féregben dúsabb helyeket találnak. A mennyiben hazánk képes nekik tavaszkor mindezt nyújtani, a viszontlátás örömeiben bővebben lehet részünk. Ellen esetben szalonkalesek idején leginkább a

csőkiig kísérte, ott szóltanul nyújtotta neki a kezét. A férfi gyöngéden megfogta a pieziny ujjakat. Habozott.

— Megcsókolhatom? — kérdezte hosszú szünet után.

A lánynak erősen fénylett a szeme. Bólintott: igen.

Tibald lehajolt és ajkát gyöngéden az illatos ujjához értette. A lány nem vonta el aztán se. A férfi újra lehajolt. Aztán újra. Sokszor egymás után megcsókolta.

— Azt hittem, kinevet. Fájt volna nagyon. Nem kerültem volna a szeme elé többet.

— Hát most gyakrabban eljön?

— Eljövök.

Újra megcsókolta a filigrán női kezét. Mikor fel emelte a fejét, hogy a leány szemétől is búcsút vegyen, észrevette, hogy azok le vannak csukódva. Óvatosan fölemelkedett és száját odaszoritotta a lecsukódott pillákhoz... A következő pillanatban pedig a mosolygó leány szívdobogva vergődött a karjai között.

*

Tibald Muki, az eset után másfél évvel, egyszer így szólt a feleségéhez:

— Kedvesem, ma engedelmeddel a pártkörben vacsorázom.

— Félek, — felelte az asszony, — hogy kedved támad benézni egy kávéházba is. Aztán azok a tükrök egy idő óta nagyon csábítók.

Tibald nevetve csókolta meg az asszony kezét:

— Sohse féltsd tőlem a tükröket. Nem értek én a duhajkodáshoz.

— Hát a marosvári tatárjárás, tükröbeverés?

Tibald jóízűen elnevette magát:

— Ha megigéred, hogy nem válsz el tőlem, elmondom az színigazságot.

— Csak nem csaptál be?

— Bizony becsaptalak. Mikor tudtomra adtad azt a súlyos feltételt, inamba szállott a bátorság. Hogyan nyeljek le én öt üveg pezsgőt, hogyan állítsak be én oda a kávéházba csendes nyárspolgárok közé, hogy beverjem az egyetlen tükröt, melyet azonkívül a pénztárosnő elvirult teste védett a bántalmazástól? Cselhez folyamodtam. Leakasztottam a szobám faláról az aranykeretes tükröt, melyet még a nagyanyám hozott a házhoz. Kivítem a hátsó udvarra és ott lopva, óvatosan belerúgtam a cipőm sarkával. Darabokra törött. Aztán lelopóztam a pinczébe és ott halálmegvetéssel egy csap alá tartottam a számat. Kilelt a hideg a borzalomtól. Belesápadtam az erőltetett nyelésbe. Mikor készen voltam, kocsira raktam a tükröcserepeket és áthajtottam hozzájuk. Az úton azt hittem, legurul a fejem a vállamról. Beteg voltam. De aztán megorvosolt a te csókod... Látod, ilyen duhaj legény a te férjed.

K. Koró Benő.

Földközi-tengermellék nimródjai fognak minálunk bővebb vadászévezetekben részesülni.

Érthető ezek után, hogy az erdei szalonka a csapadékdúsabb s így nyirkosabb erdővidékeket legörömsétebb látogatja, míg a homokos, vízszegény, csekély csapadékú területeket teljesen mellözi. Évi vadlelövési statisztikánk adatai szerint, évente legtöbb erdei szalonka kerül aggatóra az erdőkben dús s egyben vízrajzilag is kedvezőbb helyzetű: Somogy, Baranya, Vas, Zemplén, Szeben, Háromszék és Nagy-Küküllő megyékben. E megyék csapadékmennyisége maximális, vízrajzi, erdő- és talajviszonyai, az erdei szalonkák létfeltételeit illetően is teljesen kielégítőek, míg ugyancsak a hivatkozott statisztika szerint: Békés, Csanád, Hajdu és Szabolcs megyék a szalonkát és a szalonkavadászt kielégíteni nem képesek.

Szalonkahúzások idején hirtelen bekövetkező abnormisan kedvezőtlen időjárás mellett is kedvező szalonkahúzásokban lehet olykor részünk; csak hogy az ilyesmi ritka kivétel s gyorsan muló olyan jelenség, a mely korántsem válik a szalonka összállomány javára, mert ilyen esetekben rendszerint borzalmas fergeteg kényszerítette a szalonkákat egymás mellé tömörülten s egymás társaságában kölcsönös oltalmat keresni.

Gazdasági tanácsadó.

Méhészetről. Erdő, mező, kert fái, növényei és virágai, mérhetlen kincset rejtegetnek édes nedvükben, vagyis nektárjukban, melyet a méhek, nemzetgazdaságunk e fáradhatatlan munkásai gyűjtenek össze s ezzel államháztartásunk vagyonát néhány millió koronával gazdagítják.

A mi feladatunk csupán munkásságuk czélszerű irányítása, hogy minél több nektár váljék aranyvá.

Ez a törekvés buzdítja tevékenységre méhészeink nagy taborát; e czélból támogatja anyagilag és erkölcsileg is az államhatalom a méhészetet.

Valamikor régen virágzó volt a méhészet mindenfelé s így hazánkban is, akkor t. i., mikor a méz volt az egyedüli édesítő szer és a viasz az iparban, különösen a világitásnál nagyobb arányban nyert alkalmazást.

Később a nádméz és a cukor, a méz általános használatát háttérbe szorította, a viasz feldolgozását pedig a steárin kis térre utalta, s ez okból a méhészet nemcsak nagyot hanyatlott, de évtizedek óta sem bír jelentőségre vergődni, sőt fájdalommal kell tapasztalnunk, hogy mostanában még nagyobb veszedelem fenyegeti.

Ez a hamis méz és műviasz nagymérvű gyártása.

Sajnálattal lehet megállapítani, hogy a múlt év igen kedvezett a hamisítványok gyártóinak, a mennyiben a gyöngye mézszüret miatt forgalmuk nagyobb arányokat öltött.

Ezt kellő biztonsággal abból a körülményből lehet megállapítani, hogy bár kevés méz termeltetett az egész országban, méz- és viaszhiány még sem mutatkozik.

A hamisított mézet és viaszt felismerni nehéz. Ezt csak vegyi úton lehet határozottan megállapítani. Azonban, mivel a valódi méz pergetés után pár hétre ikrás lesz s azután rövid időn belül megkeményedik, minden folyékony méz, főleg télen és tavasszal, gyanús.

A hamisított méz egészségtelen. A műviasz használata káros, a gyógyászatban pedig veszélyes. Műlépnek éppen nem való. A mosztikások által eladásra kínált viasz nagyobb része hamis.

A gör. kath. egyházakban a viaszgyertya nagy szerepet játszik, s e célra Erdélyből vaggonszámra viszik ki Romániába a műviaszt.

Ezek tudatában leghelyesebb a mézet és viaszt ismert méhésztől szerezni be.

Az üzletekben kapható méz és viasz is igen gyakran hamisítvány.

A méhészkedés régi; már az ókorban van ennek nyoma.

Nekünk mégis úgy tetszik, hogy ez idő szerint gyermekkorát éli. A sokféle kaptár és rendszer miatt a lázas forrongás egyre tart.

Minden méhész saját méhlikását hiszi a legjobbnak és a többit — bár azzal kísérletet nem tett — rosznak tartja. De bármiként is álljon a dolog, több évi tapasztalat után egyet határozottan meg lehet állapítani, azt, hogy az alsó kijáró-nyílású méhlikás a múlté.

De az is egészen bizonyos, hogy az országos kiskaptároknál és az ezzel kapcsolatos okszerűnek nevezett, de valójában oktalan Haneman rácsos rendszerrel jobb is van.

Mégis ámulattal kell nap-nap után látnunk, hogy valami félreértés vagy inkább megnevezés folytán ez az ősi rendszer nyer felsőbb helyen támogatást; az is beigazolást nyert, több évi alapos kísérlet után, hogy a felsőnyílású nagy méhlikásokban jobban — úgyszólván minden veszteség nélkül — telelnek a méhcsaládok és kevesebb munkával több hasznot hajtanak. Általában a felső kijáró-nyílású méhlikásokon korszakalkotó vívmány, melyért lángeszű feltalálóját országos elismerés illeti.

A Kolozsváron megjelenő «Méhészeti Közöny»-ben olvastam, hogy egy méhész az ősszel 1800 koronát költött cukorra, hogy mézben szegény családjait felsegítse, telelőképessé tegye.

Nincs ugyan megemlítve, milyen kaptárokból vannak a megszorult méhcsaládok, de valószínűleg országos kiskaptárokról van szó, mert azon a vidéken ezek vannak elterjedve és az efféle kaptárok jutottak ez évben is nyomorúságra.

A felsőnyílású Boczonádi méhlikásokban ilyen eset nem hiszem, hogy történt volna az egész országban, sőt bár rossz év vala az elmúlt, Boczonádi hívei várákoson felüli bő mézszürethez jutottak. Ez eléggé biztató mindenkire, legyen az kezdő vagy régi méhész.

A kik multkori ajánlatomra Újpestről meghozatták a «Méhészet» című lapot és megszerezték a «Méhek élete» című becses könyvet, azok ezekből a méhészkedés helyes fogásait megismerik. Csak azt jegyzem meg,

hogy a könyvet nem elég egyszer-kétszer átolvasni, hanem alaposan át kell tanulmányozni és minden műveletet pontosan úgy teljesíteni, miként ott írva van; sokan vannak azonban, a kik — mint magam is — más rendszerű kaptárokkal is bírnak.

Ezeket természetesen mindjárt félretenni nem igen lehet. Az ilyen kaptároknál — annak már hat éve — megkísérlettem a mennyire lehetett a Boczonádi rendszert alkalmazni, s ez mondhatom, hogy nagyszerűen sikerült.

Hogy ez a művelet miben áll, azt majd később, annak idejében ismertetni fogom. Egyelőre csak azt ajánlom, hogy a kezdők már most jó előre foglaljanak le a szomszédos méhészeknél néhány rajt, hogy azokat felsőnyílású kasba vagy kaptárba lakoltathassák.

A régi méhész pedig szaporulatát szintén efféle méhlakásokba tegye. Legcélszerűbb ilyen módon áttérni a Boczonádi rendszerre.

Át lehet ugyan lakoltatni a méhcsaládot bármilyen köpüből, kasból vagy kaptárból, de ez fáradságos dolog és kockázattal jár; ezért jobbnak tartom a fentebbi eljárást.

Sokakat visszatart a méhészkedéstől a méhektől való félelem, s nem ok nélkül, mert a méhszúrás élénk fájdalmat, sőt daganatot is okoz.

Kezdetben én is irtóztam a méhektől s csak jó távrolról gyönyörködtem röpködésükben, míg arcvédő és keztyűre szert tettem. A mikor pedig egyszer ezekkel a védelmi eszközökkel felszereltem, egy rajzásra kész népes család ajtaját felnyitottam és a kiömlő méhek ezrei elleptek s valami résen bőrömhöz férkőztek, nemcsak megszalasztottak, de alaposan össze is szurkáltak. Ez bizony rosszul esett akkor, de most mégis örömmel gondolok vissza, mivel ez volt az én «véreskeresztiségem».

Azóta többé nem félttem, látván, hogy abba belehalni nem lehet. Sőt azóta arcvédő és keztyű nélkül bibelődöm kedves bogaraimmal; most is kapok ugyan néha szúrást, de fel sem veszem. Különb van a méhszúrásra egy igen egyszerű és biztos szer: a vereshagyma. A fullánk rögtön kihúzása után azzal, vagy csak a szára nedvével be kell a szúrás helyét dörzsölni s a fájdalom azonnal megszűnik, a daganat pedig elmarad.

Sokféle szert ajánlanak, de ez valamennyinél jobb, pénzbe sem kerül s mindig kéznél van, a mennyiben a méhes közés közelében mindenütt lehet egy hagyma ágyat telepíteni.

Csergő Venczel.

A gyümölcsfák sortávolsága. A gyümölcsfa fejlődésénél, gyarapodásánál korántsem alárendelt jelentőségű körülmény az, hogy az egyes gyümölcsfákat egymástól minő távolságban ültessük el. Általában a gyümölcsfák úgynevezett tápszívó gyökerei nem sokkal terjednek túl a fa koronájának csurgókerületén. Ennek következtében a gyümölcsfák trágyázásánál, újabban kivált azok mindenképp eredményesnek bevált műtrágyázásánál is, a foszforsavas trágyákat akár szuperfoszfát-

ról, akár pedig Thomassalokról legyen is szó, a kálisóval és a salétromos trágyával együtt, a csurgó körvonala alá eső barázdába szokták elszórni, a hol a tápszívó gyökerek leghamarább ráakadhatnak az oldódó trágyák útján nyert tápanyagokra. Mivel azonban ezek a tápszívó gyökerek legtöbbször a korona csurgó távolságán kívül is elhuzódnak, célszerű a gyümölcsfákat oly módon ültetni, hogy a teljesen kifejlődött terebélyes fák lombzata idővel össze ne érhessen, mert ha a szomszédos fák koronája közvetlenül egymást éri, ez annak a jele, hogy a szomszédos fák tápszívó gyökerei is találkozhatnak egymással, így tehát egymás rovására táplálkoznak.

Az egyes gyümölcsfajok gyökérelágazása nem egyforma; gyümölcsösök létesítésénél tehát erre a körülményre is figyelmet kell fordítanunk, annyival is inkább, mivel a lomb sűrűsége és terjedelme ily módon különböző terebélyességi fokokat mutat. Az alma- és a körtefát mintegy 10 méter, a szilvafát és a meggyfát 5—6 méter, a cseresznyefát pedig 8—9 méter távolságban szokták elültetni.

Különfélék.

Országos Méhész Zsebnaptár 1912. évre. Szerkeszti: *Szilassy Zoltán*, orsz. képviselő, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ügyvezető alelnöke. 176 lap. Ára 1 kor. 50 fillér. A fenti cím alatt egy hézagpótló munka jelent meg, a melyben a gyakorlati méhészkedő mindennapi foglalkozásában előforduló kérdésekre adott felvilágosításokon kívül a legkiválóbb méhészeti szakírók tollából eredő hasznos méhészeti közlemények foglaltatnak. A méhészeti tudomány, a gyakorlati ismeretek, a társadalmi mozgalmak és a kormányzati intézkedések hasznos tárháza ez a csinos kis könyv, mely hivatva van a hazai méhészek körében elterjedt hasonló külföldi munkákat pótolni. A szerkesztő buzgalma, párosulva kiváló munkatársai szakavatottságával, a magyar méhészeti irodalomnak valóban egyik igazán kiváló és hasznos munkáját alkották meg, a mely hivatva van éppen a kezdő méhészt utbaigazítani, valamint a már régebben méhészkedőknek jó tanácsokat nyújtani. A számos képpel ellátott, csinos vászonkötésű könyv minden könyvkereskedésben megszerezhető.

Biztosítás. Hollósy István, udvarhelyvármegyei erdőőr az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár rendes tagjainak IV. csoportjában kétszeres tagságán felül még kétszeresen biztosított segélyre.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi márczius hó második felére a következő időjelzést teszi közzé:

Márczius hó második felének változási napjai: 16—18—20—22—25—28-ra esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 16-iki enyhe, a 22-iki hideg, szeles, csapadékos hó alakban, a 28-iki csapadékos.

Arra a kérdésre, lesz-e az idén kárt okozó tavaszi fagy, a «Meteor» azt mondja, hogy a bolygók részéről azok

a napok, a melyeken, vagy a melyek körül hősülyedés állhat be: április 6- és 19-ike, május 4—14—16- és 27-ike.

Április 6-ika hatása nem nagyon erős, a 19-ikét pedig enyhíti a 15- és 17-iki bolygó együttállásból várható hőemelkedés.

A május 4-iki elég félelmes lenne, de Jupiter ezen együttállása, ha éreztetni is fogja hatását, az csak esélyesebb mérvű leend.

A május 14-ikét a 15-iki gyengíti, a 27-ikét pedig Venus bolygó hatása nem fogja engedni, hogy pusztítóbban kifejlődjék.

Ezen napok körül várhatunk tehát lehűlést, de az azok körül beálló és mérséklőleg ható bolygó együttállások elég kedvezők arra, hogy az idén valami nagyobb fagykárokban ne legyen részünk.

Hivatalos közlemények.

19,426.
II—2. 1911. szám.

Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak.

(A vadászati alkalmazottak felesketése és nyilvántartása ügyében.)

Több oldalon felmerült kétségek eloszlatása végett a belügy- és a pénzügyminiszter urakkal egyetértőleg értesitem, hogy a vadászterületek őrizetére és a vadállomány gondozására felfogadott egyének közül a fegyveradóról és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-ának *b)* pontja alá tartozóknak, tehát *vadászcseledeknek* csak oly egyének tekinthetők, kik a hivatali elődöm által a belügyminiszter urral egyetértőleg kiadott 1893. évi 40,086. sz. utasítás szerinti vadőri vizsgát le nem tették.

Ezzel kapcsolatban rendelem, hogy azok a vadászati alkalmazottak, kik a vadőri vizsgát letették, ennél fogva cseledeknek nem tekinthetők, szolgálataba lépésük alkalmával a vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 41. §-a rendelkezéseinek figyelembevételével mellett hatóságilag felesketendők, minnek megtörténte e törvényszakasz *c)* pontja értelmében részükre az *A)* alatti minta szerint kiszolgáltatandó hivatalos bizonyítványban kifejezendő.

Amennyiben pedig oly vadászati alkalmazottak lennének szolgálatban, a kik — noha nem vadászcselédek — ez idő szerint még nincsenek felesketve, utasítom, hogy azoknak az illetékes hatóság által leendő felesketéséről haladéktalanul gondoskodjék.

Jelen rendeletem hatálya nem terjed ki azon vadászcselédekre vagy vadászati alkalmazottakra, a kik már jelen rendeletem keltét megelőző időben lettek felesketve, jöllehet, a vadőri vizsgát eddigelé esetleg le sem tették.

Egyöntetű eljárás végett ezen vadászati alkalmazottak (vadőrök, vadászati felvigyázók, felügyelők és intézők stb.) eskü letételéhez a *B)* alatt csatolt minta szerinti «Eskületelési jegyzőkönyv» szövege használandó. Az eskü a főszolgabíró (polgármester, Budapesten a kerületi előljáróság) előtt teendő le, minnek megtörténte után az eskületelési jegyzőkönyv aláíratván, iktatói számmal ellátandó s irattárba helyezendő.

Felhivom továbbá, hogy a vadászati alkalmazottakról, a főszolgabírák (székesfővárosi kerületi előljárók, törvényhatósági joggal felruházott városi rendőrkapitányok, vagy a tanács által megbízott tisztviselők és rendezett tanácsú városok polgármesterei) által a *C)* alatti minta szerint pontos nyilvántartást vezetessen, kötelességévé tévén az eként felesketett és hatóságilag nyilvántartott vadőröknek, hogy szolgálatuk közben az általam egyidejűleg kiadott «Felesketett vadőr» felírású bádogi jelvényt feleskettetésük után azonnal, legkésőbb három nap alatt az illetékes m. kir. adóhivataltól beszeressék s azt szolgálatuk közben külső kabátjuk baloldalára tűzve, szembetünő helyen viseljék és ezzel magukat az eskübizonyítványok előmutatása nélkül is felismerhetővé tegyék.

Megjegyzem, hogy ezen rendeletem életbelépte előtt felesketett vadőrök részére a vadőri jelvény viselése ezen túl szintén kötelező, miért is gondoskodjék arról, hogy az érdekelték (vadászterület tulajdonosok) megfelelőleg értesíttessenek és hogy a vadőri jelvények régebbi eskütételük igazolása esetében ily vadőrök részére is kiszolgáltassanak.

A vadőri jelvényt jogosulatlanul viselni tilos.

Intézkedtem, hogy a vadőri jelvények a m. kir. adóhivataloknak megfelelő számban szétosztassanak és hogy azok a jelvényeket az eskübizonyítványokkal felruházott vadőröknek darabonként 1 K vételár ellenében kiszolgáltassák. Ha a felesketett vadőr szolgálatától megváltik és hasonló szolgálatot 2 hónap leforgása alatt el nem vállal, úgy eskübizonyítványát, mint vadőri jelvényét, az utóbbit minden kártalanítás nélkül szolgálatadójának a szolgálatból való kilépésével egyidejűleg beszállítani köteles. Az így bevont jelvény és bizonyítvány a hatóságnak 15 napon belül átadandó, mely azokat megsemmisíti.

Ha azonban a vadőr 2 hónap leforgása alatt más szolgálatadónál, vagy más állomáshelyen új szolgálatot vállal, úgy a beállott változás a szolgálatadó által az illetékes hatósághoz három nap alatt bejelentendő, mely által ez egyrészt a nyilvántartásban, másrészt a bizonyítványban feltüntetendő s ha az állomáshelyeken beállott változás oly természetű, hogy ezáltal a vadászati alkalmazott (vadőr, vadászati felvigyázó, intéző) más főszolgabírói járás (kerület, város) területén nyerne alkalmazást, úgy e körülmény a nyilvántartásba mindkét érdekelt hatóság által feljegyzendő.

A ki a vadőri jelvényt az előírt időre be nem szerzi, azt szolgálata közben nem viseli, valamint az, a ki azt jogosulatlanul viseli, avagy a vadőri jelvényt és eskübizonyítványt a jelen rendelet ellenére megtartja, végül az, a ki a beszállított vadőri jelvényt és eskübizonyítványt a hatóságnak 15 napon belül át nem adja és a szolgálatba lépő vadórt három nap alatt be nem jelenti, kihágást követ el és 200 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Az 1879. évi XL. t.-cz. 1. §-a értelmében kihágásnak nyilvánított ezen rendőri rendelkezések és tilalmak megszegése miatt az eljárás a rendőri büntető bíróság-

ként eljáró közigazgatási hatóságnak (a székesfőváros területén a ker. előjáróság, vidéken a polgármester, illetve rendőrkapitány vagy főszolgabíró) hatáskörébe tartozik.

Harmadfokban a belügyminiszter bíraskodik.

Az eskübizonyítványoknak elveszése esetén a fel-
esketett vadőrökről vezetendő «Nyilvántartás» illetve
«Eskületételi jegyzőkönyv» adatai alapján új másolati
példány állítandó ki, ennek kiszolgáltatása azonban
csak az eredetinek a hasonló okiratokra nézve fennálló
szabályok szerint eszközölt semmisnek nyilvánítása után
förténhetik meg.

Végül értesitem, hogy a mennyiben egyes vadász-
területek őrzetével, védelmével, felügyeletével stb. oly
egyének lennének megbízva, a kik az 1879. évi XXXI.
t.-cz. 31. §-ában körülírt erdőtisztí vagy erdőőri esküt
letették s ebbeli minőségben tényleg szolgálatot teljesi-
tenek, a vadőri eskü letételére nem bocsáthatók s ennélf-
fogva a vadőrök nyilvántartásába sem vezetendők s a
vadőri jelvény viselésére sem kötelezendők.

Budapest, 1912 február 1. Gróf Serényi s. k.

*

szám. $\frac{19,426.}{911. II. 2. F. M.}$ sz. rend.-hez A) minta.

Bizonyítvány,

melynek alapján igazolom, hogy.....
.....i lakos czidőszerint

szolgálatában álló vadőr (vadászati felügyelő, -intéző) az
1883. évi XX. t.-cz. 41. §-ában s illetőleg a földművelésügyi
m. kir. miniszternek 1911. évi 19,426. számú rendeletében
közölt esküt a mai napon előttem letette.

Kelt.....

(P. H.)

Jelen bizonyítványt a vadőr szolgálat teljesítése közben ma-
gával hordani köteles. A szolgálatadó személyében, valamint az
alkalmaztatás minőségében és helyében beállott időszaki válto-
zások az illetékes hatóságnak mindenkor bejelentendők s a ható-
ságok által ennek megtörténte a bizonyítvány hátlapján fel-
jegyzendő.

*

szám. $\frac{19,426.}{911. II. 2. F. M.}$ sz. rend.-hez B) minta.

Eskületételi jegyzőkönyv.

Én.....esküszöm a mindentudó és
mindenható Istenre, hogy a gondviselésémre bízott vadász-
területre, annak vadállományára s összes berendezéseire
szorgalommal és feltétlen hűséggel felvigyázok és azokat
minden kártól tölem telhetőleg megvédelmezem; hogy azokat,
kik a vadászterületet, annak vadállományát és berendezéseit
megkárosítani megkísérlik, vagy tetteleg megkárosítják, sze-
mélyválogatás nélkül, késedelem nélkül feljelentem és be-
vallom; ártatlanra soha semmit reá nem fogok, a vadász-
területet, vagy szolgálatomat előljárom tudta és beleegyezése,
avagy mellőzhetetlen szükség nélkül el nem hagyom s mind-
aról, a mi gondviselésémre bízatik, minden időben számol
adok. Isten engem úgy segítjen.

Kelt.....19.....év.....hó.....n.

Előttünk:

sz. rend.-hez (C) minta.
 $\frac{19,426.}{911. II. 2. F. M.}$

Nyilvántartás

vármegyé,
.....járásában alkalmazott felesketett vadőrökről
(vadászati felügyelők, intézők stb.).

Sorszám	A bejelentés helye	Az eskületételi jegyzőkönyv iktatói száma	A felesketett vadőr (vadászati felügyelő, intéző)		A szolgálat- adó neve	Az őrzésre (felügyeletre) bizott terület megjelölése	A szolgálatból való távozás napja	Jegyzet
			neve	születési éve helye				

szám.
34,300.
IV. 3. 1912.

Rétek okszerű művelése tárgyában.

Az ország rétjei megfelelő gondozás hiányában nem
szolgáltatnak kielégítő terméseredményeket, pedig az
állattenyésztés fejlesztése érdekében kívánatos, hogy a
rétek termése okszerű művelés által jelentékenyen fo-
koztassék.

Szól ez leginkább a száraz, rossz termésű rétekre,
melyek hozama, feltörés, egy éven át kapás növény-
nyel való beültetés, azután trágyázás és megfelelő fű-
maggal való bevetés által igen jelentékenyen emelhető.

Felhívom t. Czímet közölje az érdekelt gazdaközön-
séggel, hogy a mennyiben rétjeik javításával vagy karba-
hozatalával foglalkozni kívánnak és szaktanácsért hoz-
zám fordulnak, hajlandó vagyok a szükséges szakköze-
geket kiküldeni, kik megfelelő tanácsal és munkaterv-
vel szolgálnak.

A munkaterv elkészítését és a helyszíni kiszállás
költségeit tárczám terhére elvállalom.

Budapest, 1912 márczius 5.

Gróf Serényi.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti-állásztí
létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni
sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter Braxator Hell-
muth kir. segéderdőmérnököt Krasnóról Susakra, Kakódy
Dániel kir. segéderdőmérnököt pedig Susakról Krasnóra
(erdőgondnoknak) helyezte át.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter kirendelte a
besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületéből
Balás Emil m. kir. segéderdőmérnököt a selmecbányai
m. kir. bányászati és erdészeti főiskola növényteni tan-
székéhez kiegészítő szolgálatattételre.

*

A lippai m. kir. főerdőhivatal főnöke Libus János,
Zembrott János, Kradigaty Jęfta és Varga Kálmán m.
kir. erdőőröket m. kir. főerdőőrökké, Hertelendy Jenő,

Kirehner Imre és Mészáros Lázár I-ső oszt. m. kir. erdőlegényeket, Bottya Sándor, Szeri Ferencz, valamint Tatarok Richárd I. oszt. m. kir. segéderdőőröket m. kir. erdőőrökké, Vadász Károly, Kiss György, Szén Mihály és Lányi István II. oszt. m. kir. erdőlegényeket I. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Kirchner Ferencz, Kosotán József és Vertács István II. oszt. m. kir. segéderdőőröket I. oszt. m. kir. segéderdőőrökké, Sztanyila Flóris, Baranyi Imre és Tury Imre szakvizsgázott póterdőőröket II. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Májás Adolf, Böles István és Bányász Ernő szakvizsgázott póterdőőröket pedig II. oszt. m. kir. segéderdőőrökké nevezte ki.

Továbbá Zengraf József m. kir. erdőőrt a valemárei m. kir. erdőgondnokság területéből saját kérelmére a kalodvai m. kir. erdőgondnoksághoz a «kladoviezai» védkerületbe, Borsos István I. oszt. m. kir. erdőlegényt a pécskai m. kir. erdőgondnokság területéből a valemárei erdőgondnoksághoz a «gróssi keleti» védkerületbe, Lányi István I. oszt. m. kir. erdőlegényt a lippai m. kir. erdőgondnokságtól irodai szolgálattétel végett a pécskai erdőgondnoksághoz és Kradigaty Jeffa m. kir. főerdőőrt a lugosi m. kir. erdőigazgatóságtól a lippai m. kir. erdőgondnoksághoz helyezte át.

*

A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság főnöke Sperka József I. oszt. altisztet Misódról (óhegyi erdőg.) Mosódra (luczatói erdőg.), Havran József II. oszt. altisztet Mosódról Kiszlára (jeczenei erdőg.) helyezte át, Kocsis Lajos ujonnan kinevezett II. oszt. altisztet pedig a misódi védkerület teendőinek ellátásával bizta meg.

*

A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság főnöke Krébesz József I. oszt. altisztet Borosznóról (garamszentandrásai erdőgondnokság) és Garzsik Arthur II. oszt. altisztet Havasaljáról (benesházai erdőgondnokság) Beszterczebányára központi szolgálatra, Krébesz Ede I. oszt. altisztet Beszterczebányáról Borosznóra és Skultéty József II. oszt. altisztet Klementkáról (sziklai erdőgondnokság) Havasaljára helyezte át, Fodor István ujonnan kinevezett II. oszt. erdőlegényt pedig Klementkára osztotta be — utóbbiakat védkerületi szolgálat ellátására.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság területében alkalmazott Lótos János m. kir. főerdőőrt állandó nyugalomba helyezte.

*

A vinkovcei kir. főerdőhivatal főnöke Gasics György kir. erdőőrt I. oszt. erdészeti altisztté, illetve főerdőőrré, Idzsojtics Rókus és Szamardzsics Dusan ideiglenes minőségű napidijas erdőőröket pedig II. oszt. erdészeti altisztekké, illetve kir. erdőőrökké nevezte ki.

*

A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság főnöke Simsik Mihály I. oszt. altisztet Alsószabadiból (garampéteri erdőgondnokság) Mátyásfalvára (zolyomi erdőgondnokság), Sucha Béla I. oszt. altisztet Mátyás-

falváról Vidrásra (karámi erdőgondnokság) és Kőfalusi Vilmos II. oszt. altisztet Vidrásról Alsószabadiba helyezte át mindegyiket a hasonló nevű védkerületi szolgálat ellátására, — továbbá a Skultéty József II. oszt. altisztnak Havasaljára és a Fodor István erdőlegénynek Klementkára való áthelyezésére vonatkozó folyó évi 1414. sz. rendelkezését hatályon kívül helyezve, Skultétyt a klementkai állomáshelyen hagyva, a havasaljai (benesházai erdőgondnokság) védkerület teendőinek ellátásával Fodor István II. oszt. erdőlegényt bizta meg.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czimzalagon átjavitott lacczim miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett czimváltozás alapján, a nagyobb arányú czimnyomatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy főleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

T. I. Hirdetését díjmentesen közöljük; miután lapunk az erdészeti és vadászati altisztek érdekeit van hivatva szolgálni, ennél fogva ha hirdetése eredménynyel jár, azért semmifele tiszteletdíjjal sem tartozik s ilyet egyáltalán senkitől se fogadunk el.

K. Gy. A «Kertésznapló az 1912. szököévre» című könyvet lapunk ez évi 3-ik számában ismertettük. Megrendelhető a «Kertésznapló» kiadóhivatalában Budapest (VI., Gróf Zichy-Jenő-utca 3. szám); ára 44 fillér.

G. A. Előfizetése már mult évi június hó végével lejárt.

V. J. 1. A lap egyik példányát beszűntettük; visszaküldenie nem szükséges. 2. A főszolgabírónak jogában áll minden egyes kihágási eset tárgyalásánál az erdőőrt vallomására megesketni.

Sz. Gy. Erdőőri szakvizsga letételére az nyerhet engedélyt, a ki az elemi népiskolát elvégezte, illetőleg írni, olvasni és a négy közönséges számművelet (összeadás, kivonás, szorzás, osztás) szerint számolni tud s ezt, valamint azt, hogy legalább három évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állott, hitelesen igazolni tudja, feddhetlen magaviseletű és 20-ik életévét betöltötte. Ha azt, hogy írni, olvasni és számolni tud, másképen is tudja hitelesen igazolni, akkor iskolai bizonyítványt nem kell a kérvényhez csatolnia.

L. I. főerdőőr. 1. Erdei kihágásoknál sem a büntetőtörvény, sem az erdőtörvény szerint visszaesés nincs s így erdei kihágásoknál a büntetőtörvény 338. §-a nem is nyerhet alkalmazást. 2. Erdei kihágás semmikor sem ütközik az erdőtörvény 74. §-ába. 3. Az 1878. évi V. törvényezikk (büntetőtörvény) 338. §-a szerint tekintet nélkül az ellopott dolog értékére, büntettet képez a lopás, ha azt oly egyén követte el, a ki rablás, zsarolás, lopás, sikkasztás vagy orgazdaság büntette vagy vétsége miatt már két ízben meg volt büntetve. Az erdőtörvény 74. §-a szerint az erdei lopás is e szerint bírálendő el, ha az említett körülmények egyike vagy másika fennforog. 4. Hogy az erdőtörvény 98. §-a mikor alkalmaztatik az orgazdára, az magában a 98. §-ban elég világosan meg van mondva; egyebet mi sem tudunk mondani. 5. Ha lapunkat figyelemmel kísérené, úgy az ez évi 4-ik számban a hirdetések közt levő jegyzékben megtalálhatta volna, hogy lapunk előfizetői az Erdészeti Zsebnaptárt 2 korona kedvezményes áron kapják és hogy bérmentesítésre 45 fillér küldendő. 6. Olyan hengertábla, a melyben a köbtartalom 30 méter hosszúságig decziméterenkint fel van tüntetve, a Kramer Jenő-féle «Universum» köböző, mely Károlyi György könyvkereskedőnél Budapest (IV., Dorottya-utca 10. szám) 7 koronáért kapható.

K. F. Alb. Irsa. A kőrifáért fönön az erdőn nagy átlagban 10—20 cm. középátmérőig köbméterenkint 14—17 koronát, 21—30 cm. középátmérőig pedig köbméterenkint 18—25 koronát lehet kérni. Miután az ottani munkabérvizonyokat nem ismerjük, a kitermelt kőrifá értékét nem mondhatjuk meg. Legcélzerűbb volna néhány fakereskedelmi lapba, valamint az Erdé-

szeti Lapokba, esetleg néhány elterjedtebb napilapba is árverési hirdetményt közzéteni. A 10 fillért a lap javára bevételéztük.

G. J. Egyáltalán nem üti meg a közölhetőség mértékét.

R. Semmiféle rendeletre se kell hivatkozni, hanem a kérvényben részletesen fejtsé ki, hogy milyen ezébből, minő faanyagra van szüksége s hivatkozással arra, hogy ön állami alkalmazott és hogy csekély javadalmazása van, kérje a faanyagnak ingyenes, esetleg kedvezményes áron való engedélyezését. Hogy kap-e és hány százalékos árkedvezményt, azt mi nem tudhatjuk.

T. J. A katonai alreáliskolákba való felvételekre vonatkozó pályázati hirdetményt a hadügyminiszter úr még nem tette közzé. Levelét nyilvánartartjuk s a mint a pályázati hirdetmény meg fog jelenni, a teendőkről vagy levélben, vagy a szerkesztői üzenetek rovatában értesíteni fogjuk. Legyen nyugodt, nem fogunk a dologról megfeledkezni.

Ó. S. Miután előreláthatólag pár hónapon belül új nyugdij-törvény lesz, ennél fogva most kérdésére érdemleges választ nem tudunk adni. Hiába adnánk most felvilágosítást, ha azt az új nyugdij-törvény esetleg megmáltaná. Várja be az új nyugdij-törvény életbeléptetését és akkor intézzon hozzánk újból kérdést.

P. D. A leifás szerint a kutya baja valószínűleg rák. Erre vall a hosszú idő óta tartó genyedés is. Kuttyák gyakran kapnak emlőrákot. A kezelés csak igen kedves, értékes kutyánál érdemes, mert nagy gondot és óvatosságot igényel. Állatorvos közbejötté nélkül lehetetlen boldogulnia vele. Mert főfeltétel a daganat gyökeres kiirtása, de úgy, hogy köröskörül még az egészséges részből is jócskán el legyen távolítva. Nehogy ráksejtek maradjanak vissza. Az egész sebfelületet aztán akár tüzes vassal, akár maró szerrel alaposan ki kell égetni. Még így is megtörténhetik, hogy kiújul. Az operációt csak állatorvos hajthatja végre. Vannak, a kik idegenkednek az operációtól, és különféle erőshatású marófertőtlenítő szereket helyeznek a sebbe, pl. arsenicumot, sublimátot. De ezzel legfeljebb felületen bajnál érhetnek el eredményt, ámbar az én nézetem szerint csakis alapos operáció segíthet itt is. Ha azonban mégsem volna rákos daganatról szó, — a mit csakis az állatorvos állapíthat meg gondos, alapos vizsgálat után, — hanem helytelenül kezelt másféle daganatról, akkor is sebészi beavatkozásra van szükség, másképp teljes gyógyulást el sem tudok képzelni.

Feltétlenül ajánlom azonban a legnagyobb óvatosságot az ápolásnál, mert a rákot esetleg az ápoló is megkaphatja. A községekben tartandó tavaszi szemlén a kir. állatorvos a községben elővezetett állatot díjtalanul tartozik megvizsgálni, a kórt megállapítani s tanácsot adni. A további kezelést azonban meg kell fizetni.

Dr. Kukuljevič József.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1912. évi február hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Bulesi urad. —70 fill., Érszegi közalap. erdőgond. hd. 32-05, földmív. min. hd. 141-35, Kosán Péter 5—, Kovács Sándor 3-20, Molnár Lajos 8—, Ódor Ignác hd. 18-75, Skorkovszky Prokop hd. 15-43, Abrudfalvi erdőgond. —40, Gödöllői erdőhiv. hd. 24-65, Zala várm. 63-78, Besztercebányai erdőig. hd. 30-65, Nádasdladányi urad. 16—, özv. Pileczkyné hd. 6—, Sipőcz Adolf 5—, Farkas Pál hd. 43-80, Klenócz község hd. 22-75, Juhász Mihály hd. 1—, Zsámbokréti főszolgabírói hiv. 23-95, Vallás min. 21-15, földmív. min. hd. 86—, Hussy E. —50, Sátoraljaújhelyi adóhiv. hd. 27-45, Zsarnóceai erdőhiv. hd. 24-35.

1 koronát fizettek: Széll Mihály, Gázy Willibald, Böhm István, Sas József, Juhász István, Torma István, Oláh Jenő.

2 koronát fizettek: Chiba Béla, Csulei János, Fetz Lajos, Nagy Árpád, Csomoss István, Dimény Béla, Bakk Ferencz, Bezák József, Briza Bohumil, Czápa Traján, Forgács Mihály, Király Máté, Horváth János, Kozák Tivadar, Pálffy Rudolf, Rotár József, Márta Sebők, Czere Sándor, Pap Aftmie, Szunyogh István, Bugly Pál, Karát István, Bódogh János, Fehér József,

Miller András, Fábrián Lajos, Ötvös Sándor, Fodor István, Debreczeni András, Paulin Vilmos, Csató Lajos, Nagy József, Tompa István, Prokop Andor.

4 koronát fizettek: Kovács Sándor, Plander Lajos, Bánik György, Dóczy István, Gressó Lajos, Hornyek Ferencz, Kecsés László, Stefurovszky István, Czipszer Antal, Farkas József, Holzbauer József, Páska János, Vánesa Simon, György Alajos, Kluger Antal, Marián Lázár, Fogaras András, Csik Inre, Csizmarófiás János, Webel Elek, Bamir Sándor, Gerencsér Géza, Mayer György, Simonffy János, Farnos Gergely, Kovács János, Kassa város, Wenzel János, Jászói prép. erdőhiv., Zsigó Kálmán, Greisinger Márton, Ongerth Márton, Ftacek Rezső.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Józanéletű, 30 éves, ref. vallású, kiscsaládú szakvizsgázott erdőőr, a ki az apróvad tenyésztésében, a vizsladimitásban, a dúvadak irtásában és a mezőgazdaságban is jártas, katonai kötelezettségének mint altiszt elegendett, alvidéken állást keres. Nyelvtudása magyar. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (12.)

Állást keres 28 éves, nős, kiscsaládú, az erdészet és vadászat minden ágában jártas, kitűnő szakvizsga és dicséretes egyéb bizonyítványokkal rendelkező erdőőr. Beszél magyarul és keveset tótul. Az állást bármikor elfoglalhatja. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (14.)

Állást keres április vagy május 1-re, javakorban levő, ép. erős, a szakvizsgát jó eredménnyel letett erdőőr, ki nagy uradalmakban mint fővadász volt alkalmazva s jelenleg mint fővadász egy erdélyi uradalomban szolgál. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (16.)

Azonnali belépésre erdőőri állást keres 29 éves, nős, erőteljes református egyén, a ki több évi gyakorlattal bír, az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letette, a magyar nyelven kívül a román és német nyelvet szóban bírja és katonai kötelezettségének mint altiszt elegendett. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (17.)

Ur. erd. segéd állást cserélné hasonló minőségű kollégájával. Fizetésem 960 kor., lakás (butorozott szoba), fűtés, világítás, lődij stb. Négy középiskola és erd. szakiskola megkívánatik. Címe Schwarcz J., Iharosberény, Somogy m. Esetleg kevesebb fizetéssel is megelégszem. (18.)

HIRDETÉSEK

1599/1912. sz.

Pályázat.

Az alulírott magyar kir. erdőigazgatóság kerületében üresedésben levő három I. o. altiszti, előléptetés esetén három II. o. altiszti, illetőleg három I. o., esetleg három II. o. erdőlegényi, illetve egy I. o., esetleg egy II. o. segéd-erdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban körülírt szakképzettségüket igazoló bizonylattal felszerelt, az államerdészet szolgálatába ujonnan belépni

kivánók ezenfelül ép, egészséges testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő-, és hallókéességüket igazoló s kincst. erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá eddigi alkalmazásukról, nyelvismeretükről, életkoruk és illetőségükről tanuskodó bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényüket 1912. év április hó 1-ig az alulírt erdőigazgatósághoz nyujtsák be.

Máramarossziget, 1912 február 25.

(8.)

M. kir. erdőigazgatóság.

481/1912. sz.

Gabona-eladás.

Az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában 1912. évi márczius hó 19-én délelőtt 10 órakor az alább felsorolt gabonaneműek eladására csupán zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

Az árverés alá kerülő minden egyes tárgyra a zárt írásbeli ajánlatok külön-külön állítandók ki és ívenként 1 kor. értékű okmánybélyeggel látandók el. A megvenni szándékolt tárgy pontosan megjelölendő és a megajánlott métermázsánkénti vételár számokkal és betűkkel kiirandó. Kijelentendő továbbá, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az apatini m. kir. erdőhivatalhoz címzett és a boríték czímlapján a megvenni szándékolt tárgy jelzésével és a benyújtó nevével és lakhelyével ellátott írásbeli ajánlatokhoz a megajánlott összeg 10 %-a mint bánatpénz csatolandó. Az írásbeli ajánlatok az apatini m. kir. erdőhivatalnál a versenytárgyalási nap délelőtt 10 óráig benyujtandók.

Távirati, utó, feltételes, olvashatatlan, vagy az előbbieket szerint hiányosan kiállított írásbeli ajánlatok el nem fogadtatnak, illetve nem tárgyalatnak. Továbbá fenntartja magának a kir. kincstár azt a jogát, hogy az ajánlatok között szabadon választhassa elfogadásra azt, a melyet, tekintet nélkül az ajánlat magasságára, saját belátása szerint legmegfelelőbbnek talál, vagy hogy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

I. Buza.

1. Az apatini	magtárban	620 q
2. A monostorszegi	"	1500 q
3. A palánkai	"	565 q

II. Zab.

4. Az apatini	magtárban	312 q
5. A monostorszegi	"	2160 q
6. A palánkai	"	315 q

III. Bab.

7. Az apatini Sechstl nevű	magtárban	64 q
8. A monostorszegi	"	226 q
9. A palánkai	"	12 q

Apatinban, 1912. évi február hóban.

(9.)

M. kir. erdőhivatal.

990/1912. sz.

Pályázati hirdetmény.

A bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületében nyugdíjazás folytán megüresedett két főerdőri (I. o. altiszti) és egy erdőri (II. o. altiszti), illetve kinevezés esetén három és új rendszeresítés folytán egy, összesen tehát négy erdőri (II. o. altiszti), folytatólagos kinevezés esetén négy I., illetve négy II. o. erdőlegényi állásra pályázat nyitattik.

Az I. o. altiszti állással 800 kor. fizetés és 200 kor. személyi pótlék, a II. o. altiszti állással 600 kor. fizetés és 100 korona személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, annak hiányában szabályszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények, az erdőlegényi állással pedig 700, illetve 600 korona szegődménydíj, természetbeni lakás, annak hiányában szabályszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények élvezete van egybekötve.

Ezen állásokra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előírt szakképzettségüket, az állami szolgálatba újonnan belépni kívánók ezenkívül ép, erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőkéességüket kincstári erdészeti orvos, vagy vármegyei tisztii orvos, avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való bírását és azt, hogy katonai kötelezettségüknek miként tettek eleget, megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak.

Az így felszerelt és sajátkezüleg írt kérvények a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz címezve folyó évi április hó 10-ig, az állami szolgálatban állók részéről felettes hatóságuk, a nem állami szolgálatban állók pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyujtandók be.

Bustyaháza, 1912. évi márczius hó.

(10.)

M. kir. erdőhivatal.

788/1912. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületében megüresedett egy (1) I. oszt. erdészeti altiszti, előléptetés esetén egy (1) II. oszt. erdészeti altiszti, esetleg egy (1) I. vagy II. oszt. erdőlegényi, vagy segéderdőri állásra az állomány-szerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az I. oszt. altiszti állás javadalmazása évi 800 kor. fizetés, 200 kor. személyi pótlék, a II. oszt. altiszti állás javadalmazása évi 600 kor. fizetés, 100 kor. személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér, valamint az egyéb rendszeresített mellékilletmények.

Az I. oszt. erdőlegényi vagy segéderdőri állás javadalmazása évi 700 kor., a II. oszt. erdőlegényi vagy segéderdőri állás javadalmazása pedig évi 600 kor. szegődménydíj, továbbá természetbeni lakás, vagy ennek hiányában a törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékilletmények.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba újonnan belépni kívánók ezenfelül ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, továbbá életkorukról és illetékességükről tanuskodó anyakönyvi kivonattal, végül pedig eddigi szolgálatukat és annak eredményét, nemkülönben a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes bírását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényüket előljáró hatóságaik, esetleg az illető járás politikai hatósága útján 1912. évi április hó 15-ig alulírott m. kir. főerdőhivatalnál nyújtásák be.

Az erdőlegényi és segéderdőri állásokért pályázók nötlenségi állapotukat is kimutatni tartoznak.

Lippa, 1912. évi február hó 28-án.

(11.)

M. kir. főerdőhivatal.

33,940. I. B-1. 1912. sz.

Termelt bükkmúfa-eladás.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz tartozó garamrévi erdőgondnokság kerületében termelt, a termelés helyén lecsusztatott és kéreggel együtt méretezett 277-99 tömörköbméter bükkmúfa — három eladási csoportra megosztva — zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok, melyek legkésőbb 1912. évi márczius hó 26-án délutáni 5 óráig nyújtandók be Zsarnóczán a m. kir. erdőhivatalnál, márczius hó 27-én délelőtt 10 órakor fognak az erdőhivatal tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

Árverési és szerződési feltételek, a faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, ajánlati űrlapok és boríték a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1912. évi márczius hó 7-én.

(13.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Azonnali belépésre nagy erdőiparnál két erdővéd kerestetik.

Pályázhatnak oly 30—35 évnél nem idősebb, ép és egészséges egyének, kiknek az erdőkihasználási munkákban már több évi gyakorlatuk van. A magyar vagy német és tót nyelv bírása megkivántatik, a román nyelv bírása előnyt nyújt.

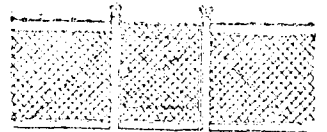
Javadalmazás évi 960 korona készpénz, szabad lakás és fűtés.

Sajátkezüleg írt ajánlatok, bizonyítványmásolatokkal felszerelve, melyek vissza nem küldetnek, legkésőbb f. hó 23-áig Ring L. erdész, Józsa, Ung m. címére küldendők.

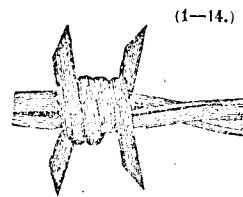
(14.)

Vadaskertsövények

a legjobb drótanyagból, továbbá kertsövények, tennispályák, baromfiudvarok

Alpenländische Drahtindustrie

(1-14.)

Ferd. Jergitsch'Söhne

WIEN,

V/1, Wienstrasse 45, Telephon 9583,
Graz, Göstinger Maut und
Klagenfurt Postfach 263.

195. számú képes katalógus ingyen és bérmentve
a legközelebbi eső irodából.

Uri és női divatszöveteket
ajánl a kivitelei ház

POSZTÓ Skorkovský Prokop és fia **ZEFIR**
Humpolec, Csehország.

Minták kívánatra frankó. Jutányos árak. — Esetleg az úri öltönyöket el is készíttjük. (2.V.1.)

Helianthus Salsifis

200 klgm, kilogrammonkint 1 kor. árban eladó.

Fácánkerti Gazdaság, u.p. Tolna, Tolna megye.

(7. II. 2.)

Egy fillért se áldozzon a méhészetre,
míg el nem olvassa

A MÉHEK ÉLETE

című könyvet, mely a Boczonádi-kaptár és rendszer teljes ismertetését, az egész éven át előforduló munkák leírását és az általános alapismereteket tartalmazza; mely világosságot áraszt a sötétségben, útmutatást a bizonytalanságban; mely határozottan megjelöli a czélt s az arra alkalmas eszközöket. A 223 lapra terjedő könyv ára bérmentes küldéssel 3 kor. 45 fill.; esinos vászonkötésben 4 kor. 45 fill.

Műlépek, keretléczek, kaptárak, kasok és mindennemű méhészeti tárgyakról árjegyzéket és mutatóvényszámot ingyen és bérmentve küld

a «Méhészet» kiadóhivatala
Ujpest, Széchenyi-utca 7. sz.

Magas csiraképeségű erdei magvakat

szállít jutányosan

Böhmerwälder

Waldsamen-Kleinganstalt

Gesellschaft m. b. H.

Budweis.

(3. XII. 4.)

Csheerdő.

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, meg-
tekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(5. VI. 3.)

Faiskolaterület 100 hold.

Kitünő minőségű tülevelű és lomblevelű

Erdészeti magvak. Facsemeték.

Gyümölesmagvak.

Tölgymakk kocsányos és kocsánytalan.

Bükkmag.

Gazdasági- és fűmagvak.

Fűmagkeverékek.

Sorfák.

Díszfenyők.

Díszbokrok.

Gyümölesfák és vadonezok.

Rózsák legnemesebb fajokban.

Remis-csemeték.

Helianti és

Csiesóka vadetetésre.

Mag- és csemetérajegyzék megjelent!

Árajánlattal szívesen szolgálók.

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udv. szállító

ZALAEGERSZEG. (4. IV. 3.)

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, V., Alkotmány-u. 6.

Akác- és gledicsia-magvak!

**STAINER
GYULA**

cs. és kir. udvari szállító
Magyar Magpergető Gyárai

KÖRMEND

(Vas megye)

Ajánl:

Elismert megbízható minőségű,
szavatolt csiraképeségű

**Tülevelű-
Lomblevelű-
Gyümölcs-**

magvakat

saját s a legmodernebb gé-
pekkel berendezett magper-
gető gyáramban kipergetve.

Fűmagkeveréket

szavatolt utolsó termés. —
Minden talajnak megfelelő
összeállításban.

**Exotikus lomblevelű
Exotikus tülevelű**

magvak

csakis kipróbált,
megbízható
minőségben.

Továbbá mindennemű

díszfák és cserjék magvait

szintén szavatolt utolsó termésű s feltétlen sikert biz-
tosító minőségben.

(6. VI. 2.)

Tü- és lomblevelű

facsemetéket

minden fajban, korban
és nagyságban, csakis vá-
logatott, jó gyökérzettel
bíró példányokban.

Továbbá

**gyümölesvadonezot,
dísz- és sorfákat**

kifogástalan minőségben
és

díszfenyőket és cserjéket
az elképzelhető legszebb
formában.

Kitünő csiraképes tölgymakkok!

Idei termésű fenyőmagvak!

Tülevelű-lomblevelű csemeték! Díszfák!